

Slovenski Tednik.

Politični in gospodarski list za kmetско ljudstvo.

Izhaja trikrat na mesec.

List velja za celo leto 2 gld. 80 kr., za pol leta
1 gld. 40 kr. — Posamezni list velja 6 soldov.

Uredništvo in opravništvo lista je v „Narodni tis-
karni“ v Tavčarjevi hiši „Hotel Europa.“

Domače stvari.

Postojna 3. aprila. Pri denašnji volitvi deželnega poslanca je izvoljen narodni kandidat gosp. Peter Grasselli z 58 glasovi. 4 glase je dobil Zelen.

— (Redni občni zbor obrtniškega pomočnega društva) vpisanega tovarištva z omejeno zavezo, je bil v nedeljo ob 11. uri v mestnej dvorani. Ravnatelj g. J. N. Horak omeni v svojem govoru, da je društvo v preteklem letu prevedlo 333.065 gld. Dalje se spominja smrti gosp. dr. Coste in njegove neutrudljive delavnosti pri tem društvu in poziva društvenike, da izrekó ranjcemu zahvalo s tem, da s sedežev vstanejo, kar se zgodi. Predsednik gosp. Horak izreka dalje zahvalo kranjski hranilnici, ki je za posojila obrtnikom posodila društvu 10.000 gld. po 5%. Na predlog g. Horaka sklene družba vsako leto iz rezervnega zaklada, za obrtniško šolo dati 50 gl. krajnemu šolskemu svetu ljubljanskemu. V odbor se volijo gg. Rudholzer, Freiburger, Šrajner in J. Bilina. V pregledovalni odbor gg. Goršič, Ničman in Ahčin.

— (Cesar v Ljubljani.) 2. aprila ob 4. uri 55 minut zjutraj se je pripeljal cesar s posebnim dvornim vlakom v Ljubljano. Peron na kolodvoru je bil z cveticami in bršlinom lepo okinčan in krasno s plinom razsvetljen. Čakala je cesarja častna straža, kompanija ogerskega polka Sachsen-Meiningen št. 46 z zastavo in godbo. Navzočni so bili general Khun, ki se je uže predvčeranjem z brzovlakom v Ljubljano pripeljal, feldmaršallieutenant pl. Pürker in

drugi višji častniki. Od civilnih oblastij: namestovalec deželnega načelnika Widman, bivši škof Widmar, deželni glavar Kaltenegger, deželne sodnije bivši predsednik dr. Lušin, ljubljanski župan Lašan in drugi načelniki uradov. Ko se približa vlak, zaigra godba cesarsko pesem, cesar stopi z voza in ogleda postavljene vojake, potem pak gre spremljan od Widmana v čakalnico. Mej potom je rekel cesar Widmanu: „Zlo, zlo mrz je še pri vas!“ Potem so se cesarju predstavljali načelniki uradov in po 19 minutnem počitku se je cesar odpeljal. Mej tem, ko je pri prihodu cesarjevem vladala sveta tihota, zavpije pred odhodom močan slovenski glas: „Bog živi našega cesarja!“ in zdajci so doneli navdušeni „živio“ in „slavaklici“. Občinstvo, kateremu nij bil vstop na peron dovoljen, je vse eno predrlo stražo in prišlo na peron in slovensko klicalo „živio“ in „slava“; niti en sam „hoch“ nij bil slišati.

— (Iz Trsta) se nam piše 31. marca Občni zbor slovenskega političnega društva „Edinost“ za tržaško okolico, kateri je bil velikonočni ponedeljek na Občini, bil je, akoravno je bila huda burja, dobro obiskan. Udeležilo se ga je nad 150 udov iz cele okolice in iz Trsta. Ker gosp. predsednik dr. Bizjak biva na Dunaji, predsedoval je podpredsednik, deželni poslanec gospod Nadlišek.

Tajnik Dolinar, prebravši zapisnik zadnjega občnega zbora, govori o adresi do presvitlega cesarja, katero bode izročilo politično društvo „Edinost“ za tržaško okolico. Prekrasna adresa je bila enoglasno in z ve-

liko navdušenostjo potrjena. V njej je navedena zvestoba in udanost tržaških Slovencev v naj burnejših časih, kakor slovenska pogumnost junaška. Adresa je napravila pri občinstvu izreden vtis, in se je po dokončani branja razlegal gromovit „živio“-klic. Sklenilo se je tudi, enoglasno zahvalo izreči, sestavljalcu adrese, katerega pozna obširni slovenski svet. Potem se je izvolilo šest okoličanov, kateri bodo adresu Nj. Veličanstvu cesarju izročili. Izbrani so bili odlični možje, eden mej njimi, katerega kinča zlata svetinja hrabrosti od leta 1848.

— (O ljudskem gibanju v Ljubljani leta 1874.) Leta 1874 je bilo v Ljubljani 208 zakonov sklenenih; najmlajši ženin je bil 22, najstarejši 64 let star; najmlajša nevesta 18, najstarejša 70 let stara. Otrok se je rodilo 754, in sicer 379 možkega, 375 pa ženskega spola, mej tem je bilo 206 nezakonskih otrok. Mrtvih se je rodilo 14 otrok. Umrlo je kakor je bilo v „Slov. Naredu“ uže omenjeno 1123 osob, namreč 565 možkih in 558 ženskih. Torej je več ljudij umrlo, nego je rojenih bilo. Najstarejši osoba je bila 96 let stara. Od teh jih je 127 na kužnih boleznih, 15 na koleri, 101 na kozah, 7 vsled težkega poroda, 861 na navadnih boleznih umrlo, eden se je obesil, 7 jih je ponesrečilo, eden je bil umorjen in 3 so bili ubiti.

— (Iz Notranjskega) se nam piše 4. aprila: Zadnja volitev deželnega poslanca v Postojni vršila se je precej tiho in mirno. Od 107 volilcev udeležilo se jih je volitve 62. Dosedaj je bila zima in poljsko delo nemogoče, — zatorej je toplo solnce, ki je včeraj prigrevalo, izvabilo marsikaterega volilca na polje, na mesto na volišče. Od duhovnih gospodov volilcev še polovica nij prišla, ti gospodje imajo zmiraj svoje posebne uzroke, kateri jim branijo priti. Eden se pripravlja za pridigo, drugi mora mrliča pokopati, tretji je prestavljen itd. — nov dokaz, da volilci duhovskega stanu najtežje volilčeve dolžnosti opravljajo.

Grasselijev protikandidat je bil Zelen. Ker ga nihče nij hotel priporočati, ponujal

se je mož sam na način, kakor do sedaj pri nas Slovencih še nij bilo v navadi. Prišel je na vse zgodaj v Postojno, in tam do 11 ure dopoldne obdeloval vsacega volilca, katerega je vdobil, in kateri je bil potrpežljiv dovolj, da je poslušal njegovo neslano samohvalo in naštevanje njegovih zaslug. Njegova predrznost je bila tolika, da je poskušal volilce, kateri so hoteli enoglasno voliti g. Grasellija še zadnji trenotek za se pridobiti. Njegov trud nij bil čisto zastoj, — priboril si je cele štiri glasove. To vse je storil g. Zelen iz „rodoljubja“. Mi, ki sodimo o rodoljubju ne glede na klerikalnost ali liberalnost dotičnega, mislili smo do včerajšnjega dne bolje o g. Zelenu, da-si so možje, ki ga bolje poznajo, trdili, da je njegovo rodoljubje le ščit drugih namer. Po včerajšnjem njegovem vse drugo nego rodoljubnem obnašanju, bili smo pa vsi ene misli: Zelen nij vreden nobenega javnega zaupanja več.

— (Iz Trsta) se nam piše 2. aprila: Denes okolo devete ure se je pripeljal cesar v Trst. Kolodvor je bil, akoravno je eden najgrših cele Avstrije, jako okusno z vsakovrstnimi zeliščami in venci, z zastavami in banderi bogato okinčan. Sprejem od višjih osob vojaških in civilnih je bil jako sijajen, od strani ljudstva miren. Cesar se je peljal v palačo namestnikovo. Tam je po sporedu dajal avdijence. Tudi slovensko politično društvo „Edinost“ je šlo in oddalo adresu cesarju.

Za denes (petek) zvečer nameravali so slovenski okoličani in tržaški Slovenci napraviti velikansko serenado z baklami. Toda ker smo Slovenci podloga tujčevi peti, nij bilo nam dovoljeno svojemu vladarju izkazati udanost in zvestobo, iz tega uzroka, ker bi se bil baje laški „nemir“ vzbudil! Kakor, da bi namestništvo ne imelo varuhov miru? Žalostno je za nás tržaške Slovence, da na lastni zemlji moramo tujca igrati, kakor da bi bili le naselbina. Baklada bi bila gotovo sijajna, ako se pomisli, da bi bilo na tisoč okoličanov udeležilo se, zraven pa močan in izšolan pevski zbor, kateri bi bil dve slovenski pesni zapel. — Izvedeli

smo iz zanesljivega vira, da je delal mestni magistrat jako zoper vsako udeležnje pri slavnostih ali proti podpisovanju kake adrese. V okolici so laški „kapovili“ onih vasij, kjer so v sosesčini z gradom „Miramar“ dobili ukaz, da se ne udeležé odkritja Maksimiljanovega spominka. Tak je tržaški magistrat, to je udanost; to so reprezentanti zvestega mesta Trsta. Hlinejo udanost do Avstrije, ali v srcu je le Italija njih ideal. Pa vlada je nas Slovence vendar tem Lahom izročila, da gospodujejo nad nami!

Osvečava, katera se ravno vrši, impozantna je in velika; na morji so vse ladije v lučicah in balonih raznih barv; umetni ognji na več krajih, zlasti lep vtis dela električni ogenj, katerega napravlja nek umetnik iz Berolina, nalašč semkaj pozvan. Uže od jutra so vse ladije v prazničneji obleki; vse v zastavah vihra in mesto in ljudstvo je v prazničnem odelu. Vreme jako lepo in gorko, kar se nij bilo nadejati, ker smo imeli od predpusta sem vedno mrzlo vreme z burjo.

— (Iz Gorice) se nam piše: (Cesar v Gorici.) Nedeljo, 4. t. m. ob 10 uri zjutraj je došel Nj. Vel. cesar v Gorico. Kolodvor je bil krasno okinčan; cesta ki pelje od kolodvora v Gorico je bila skozi in skozi z cesarskimi, deželnimi in mestnimi zastavami okinčana. Ljudstva se je vse trlo, na enej strani Slovenci s svojimi nenarodnimi zastavami, ker naša od cesarja potrjena narodna tribojna zastava nam je bila zabranjena, ker so liberalni (?) Italijani po policiji kričali, in ta jim je priskočila na pomoč, ker oni s svojo trikoloro ne smejo na svitlo, kajti nij avstrijska, nego italijanska. Videti je bilo, kako so naši narodni kmetje potrji korakali pod tujo, nenarodno zastavo. Gotovi smo, da bi se jih bilo še enkrat toliko udeležilo, ko bi jim ne bila narodna zastava, s katero se edino ponašati smemo, podključena. Ko so čitalničarji na Goriškem v Gorico prišli, in videli viseti na goriškej čitalnici nenarodno društveno zastavo, v srce jih je vžalilo, in nihče se nij hotel niti vstaviti, da bi šli skupno na ko-

lodvor, nego, razšli so se, kot izgubljene ovce brez pastirja. Baš za to pa je bil čitalnicam odmerjeni prostor skoro prazen. To enakopravnost od strani goriških italijanisivov si bomo dobro zapomnili. Prišel bode čas, da jim bomo pokazali, da nismo njih sluge.

Ko je cesar došel, pozdravile so ga razne višje cesarske in civilne glave in ko je mestna godba nehala cesarsko himno, so gromoviti živio in eviva-klici doneli iz ti-sočernih grl!

Baš tako je ljubljenu monarhu donelo, ko se je po okusno okinčanem mestu peljal. Iz vsacega okna so visele zastave, tapete in drugi kinči. „Travnik“ je bil natlačen občinstva, ko se je cesar pripeljal v svojo rezidenco, kjer je začel takoj avdijence sprejemati. Deputaciji zaradi Predilske železnice je dal najboljšje upanje, morda se bode iz tega upanja vendar skoval „lukamatija“, ki bi žvižgal po soškej dolini.

Radostno je cesar sprejel deputacijo slovenskih čitalnic na Goriškem in ko mu je izročila v znamenje najvišje udanosti Slovencev, krasno kaligrafiirano in vezano kantato, katero so imeli peti vsi pevci na Goriškem, a ker Italijani, nezmožni kaj enacega s svojimi pevci napraviti, zabranili so nam, ker je „Isonzo“ žugal s škandali od Italijanov, našega ljubljeneega cesarja v materinem jeziku pozdraviti, „che bella uguaglianza!“ blagovolilo je Nj. Vel. vprašati, koliko udov šteje goriška čitalnica, in da-li je veliko tacih društev na deželi; in je zraven tudi pristavil, da veselega srca sprejme ovi spomin, in da mu je zvestoba in udanost Slovencev uže davno znana. In vendar nemamo nobene pravice, niti pozdraviti svojega najvišjega gospodarja v našem materinem jeziku; bog daj, da bi se Njih Vel. po svojem lastnem prepričanji tudi naš zatirani slovenski narod spomnil!

— (Iz Visovelj) pri Slovenski Bistrici se nam piše 31. marca: Po dolgi, hudi zimi, ki nij dala nobenih del v vinogradih spravljati, se je vendar prikazala spomlad in vinorejci hité, da še o pravem času oko-

pajo vinograde. Stari ljudje se ne pomnijo take dolge zime in snega, kakor letos. Uže na sv. Martina dan je zapadel prvi sneg, ki se je v naših solnčnih krajih koncem januarja reztajal, tako, da se je dala trta obrezovati, pa potem je zopet hudo zmrzovalo in snežilo in še le po sv. Jožefu je bilo mogoče, s prvo kopjo začeti. Proti Mariboru pa in dalje proti severu je prvi sneg skoraj da do velike noči obležal in nij se uresničil letos ljudski pregovor: „Če je pust na peči, je velika noč na gorici.“ Trtju zima nij škodovala, pač pa je sneg dosti sadnega drevja polamal in pohabil. Vinska kupčija je slaba, kmetski vinogradniki držé svoja vina po 10 gld. avstr. vedro, gospodski pa svoje boljše blago po 14 do 16 goldinarjev. Starina je večidel vsa poprodana.

Lani je bila bolj slaba letina, ker se je v pohorskih vinogradih povprek le po 10 do 12 veder avstr. na eden oral pridelalo.

Naša benčeslska in sosednja tinska fara ste bili dozdej brez prave ljudske šole. V Tinjah se je vendar toliko potrebna šola začela, sicer le začasno, pa šola se ima kmalu zidati. Govori se tudi, da se bode pri sv. Benčesu šola ustanovila, kar bi res bilo potrebno. — Odkar je zidana nova cesta iz Slovenske Bistrice do kolodvora južne železnice, kaže se zmirom bolj želja, da bi se ta cesta iz Slovenske Bistrice nadaljevala do Oplotnice. Cela ta stran Pohorja nema nobene okrajne ceste, plačati pa mora za zdrževauje drugih okrajnih cest. Tedaj je popolnoma opravičeno, če občine ob južni strani Pohorja tudi okrajno cesto zahtevajo.

— (Umrli) je v Ljubljani 7. t. m. na nagloma zadet od mrtuda g. Franc Rudesch, deželni poslanec nemškutarskega velicega posestva in kandidat nemškutarske stranke za zadnjo volitev v ljubljanski mestni zbor.

— (Iz Mozirja) se nam piše 30. marca: Denes imajo v trški dvorani sejo delničarji domače posojilnice, in so si izvolili novega ravnatelja g. Josip Lipolda, posestnika,

trgovca in občinskega svetovalca, za blagajnika pa ostane g. Ant. Goričar, poštar in župan. Tudi se je denes toliko na delnice vplačalo, da je uže začetek gotov. Imamo upanje, da bode posojilnica pri nas mej tolikimi trgovci z lesom imela prav dober vspeh.

Nadejamo se tudi, da dobomo c. kr. okrajno glavarstvo v Mozirje, ker je celo „N. fr. P.“ oznanila, da se Celjsko okrajno glavarstvo razdeli, in ker je Mozirje tudi središče vseh družih trgov v zgornji dolini, na spodnjo stran na levo je Šoštanj, na desno so Braslovče, in na zgornjo stran je Ročica, Ljubno in Gornji grad. Tudi ima Mozirje lepa in sposobna poslopja za stanovanje uradnikov in za sam urad. Če pa to dosežemo, imamo se dosti zahvaliti našemu neutrudljivemu g. Jan. Lipoldu, bivšemu deželnemu in državnemu poslancu, ker on se uže od tiste dobe za to stvar trudi, ko so se okrajna poglavarstva pričela. Tudi zadnja naša deputacija je bila po njem osnovana in na Dunaj odposlana, kjer je dobro opravila. Solčani, Lučani, Ljubenci, Novoštifčani in Gornje gradčani bodo še tisti hvalo vedeli, kateri so bili zdaj nasprotni, ker zdaj imajo od 10 do 14 ur hoda do okraj. glavarstva, in zdaj se jim bode na polovico pota prihranilo.

— (Gozdni požar.) V nedeljo popoldne ob 4. uri nastal je blizu ribnika za ljubljanskim gradom Tivoli gozdni požar, ki se je še pri velikem vetru brzo razširil črez 1½ orala gozda. Potem so ga zadušili. Kdo je zažgal, to se ne ve.

— (Sreča v nesreči.) Iz Maribora se nam piše: 4. aprila nocojšnjo noč se je peljal iz Ptujja fijakar Tone . . . . z nekim laškim popotnikom. Noč je bila silno temna in fijakar je bil po svoji stari navadi gotovo tudi nekoliko preveč v kozarec pogledal, za torej tudi na svojem sedežu dremal, pripeljal se je do kraja, kjer železnica črez cesto na Koroško pelje. Ranta črez cesto je bila odprta in konj, kateremu je pot uže zuana, prestopa počasi črez šine. Kar pridirja mašina brez voz in zgrabi zadnja kolesa

in zadnji del voza popolnem proč, a posadi popotnika brez poškodovanja na tla. To se ve, da je mož od strahu nekoliko na tleh počival, ali zgodilo se mu nek celo nič nij. Naš Tonče pak se je iz spanja pod svojim mirnim konjem zbudil in je bil naenkrat trezen, kar je sicer pri njem malo kedaj za viditi.

— (Na vlačugarje) je one dni napravila v ljubljanskej okolici in po vaseh, spadajočih pod ljubljansko okrajno glavarstvo žandarmerija veliki policajski lov. Nalovili so pri tej priliki samo v spodnji in gornji Šiški v eni noči 20 potepuhov, ki so vsi brez stanovanja, ter se izgovarjajo, da hodijo le na božja pota k „materi božji na Brezje“ itd.

— (U mor.) Iz Rajhenburga se nam poroča, da je veliko soboto v armiškej fari nek hlapec hotel imeti od svojega gospodarja nekaj novcev. Ker mu jih slednji nij hotel, mogoče tudi nij mogel dati, se hlapec razjezi, popade ročico z voza in svojega gospodarja tako čresne po glavi da je umrl še isti dan vsled tega udarca. Dokaz, da se je kesal svojega surovega čina, je slučaj, da je umirajočemu lepo stregel in mu rane opiral. Končno, ko izprevidi, da njegov gospodar uže umira, gré sam v Sevnico ter se sodnji oglasi. Zaradi tega uboja je bila nedeljo v farnej cerkvi v kazni farmanom in v izraz cerkvene žalosti „tiha“ služba božja, brez orgljanja, petja in blagoslova. G. župnik je ta čin v svojem govoru tudi primerno ograjal na prižnici.

— (Požar.) Na Vovči blizu Poljan nad Škofjo Loko se je — kakor „Sl.“ poroča — na veliki petek zgodila strašna nesreča. Pri neki hiši so se vnela drva in v malo minutah je bila skoro cela vas v ognji. Deset hiš, z gospodarskimi poslopji, z mnogim orodjem — vse je šlo. Zgorele so tudi vse ovce in prasci.

— (Surovo st.) V Rakitni je po noči 31. marca v krčmi Mih. Tanželja, št. 63, nastal mej navzočimi gosti tepež. V največjem polomu je posestnika Jan. Péršina iz Rakitne šte. 24 nekov Jov. Borštnik

tako pretepel, da bode moral najbrž vsled ran umreti.

— (Ljubosumnost.) Piše se nam: V trgu G. na slov. Štajerskem se je sledeči smešni, a resnični prigodek zgodil: Dekle Urška iz P. je zvedela, da bo baje njen ljubček Urško iz G. snubil. To jo je tako žalilo, kajti ljubezen do fanta jej je pred tremi leti otroka podarila — ter se je ona zarotila maščevati se nad Urško, svojo so-ljubnico. Pošto jej je poslala, da se je bode cvetne nedelje dan na cerkvenem pragu lotila. A ker se jej je to preočitno zdelo, zbrala si je prvi dan t. m. jej svoje zobe pokazati. Urška iz G. ide po navadi v mraku na studenec po vode. Na enkrat prihiti od zadaj dekle iz P., ter jo prijazno vpraša, je-li vé, kje je Adamova hiša. Urška jej se škafom na glavi — nič hudega ne sluteča, pokaže hišo — a ona jo v tem trenutku za lepe kite zgrabi, na tla vrže ter jej, akopram se je branila — kričati nij smela, ker ji je z zadušenjem pretila — kite do tal porezala, jej glavo ali z nožem ali s škarjami špikala in eno kito za spomin hrabrega dejanja soboj vzela. — Tega dejanja nij hotel tisti večer nihče verjeti, ker je bilo prvega aprila.

— (Obstreljen) je bil na Pšati blizu Ljubljane nek hlapec, ko je branil svojo gospodinjjo pred njenim lastnim možem, ki jo je ustreliti hotel. Ker je miril, ustrelil je gospodar njega v zgornje stegno, da mu je krogla glavno žilo prebila, in nevarno bolan v deželnej bolnici leži.

— (Ponarejevalec bankovcev ujet.) Oni dan smo pravili o necem ponarejevalcu bankovcev, katerega so prijeli v Celji in poslali ljubljanskej sodnji. Te dni so zopet enega teh ptčkov vjeli v Soki na Štajerskem pri posestniku Andr. Iskraču, ki je hotel kmeta pridobiti, da bi mu menjaval in prodajal bankovce, stotake, ter jih trosil mej ljudi. Toda Iskrač se končno vendar prestraši, da je takov posel zelo nevaren, ponarejevalcu bankovcev, ki se jmenuje Fr. Šmid, in je iz Poličan doma, pokaže duri, ter ob enem naznani to sodnji, ki ga je

hitro zasačila. Tu se je pokazalo, da je omenjeni Šmid sedel uže prej več let v zaporu zaradi enacega zločina.

— (Velika tatvina na pošti.) V noči 26. marca so bili na poštni filijalki na beljaškem kolodvoru ukradene tri denarne vrečice v znesku 3525 gl. 94 kr., ki so bile namenjene za Celovec in Maribor. V eni vrečici, adresovana na okr. sodnijo v Rožeku, je bilo 35 gl. — V drugej je pak bilo mnogo pisem z večjimi in manjšimi denarnimi zneski, eno pismo celo s 70 gl. 53 kr. in sicer od druge kompanije 47. polka pešcev v Beljaku, odposlano 47. polku v Celovec. Tretja vrečica „M. Poly Nr. 2.“ je bila pa za tatove še najbolj zanimiva, bilo je namreč v njej 3000 gl., namenjeni nekemu Deutschu v Varaždinu, in še mnogo drugih denarnih pisem. — Ako se pomisli način, kraj, nočna doba in prekanjenost, s katero se je tatvina izvršila, sklepa se, da je tat dobro poznal razmere pri pošti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Cesar je bil v nedeljo po **Goriškem** na vseh štacijah z navdušenjem pozdravljan od zbrane množice. Tudi v **Goričih** je bil sijajno sprejet. On je sprejel nad 60 deputacij. V ponedeljek zjutraj je pa uže došel v Kormin, in potem v Vidmu, kjer je bil povsod slavljen. Ob 11. predpoludnem 5. aprila je prišel v **Benečie**, kjer so ga na kolodvoru čakali italijanski kralj Viktor Emanuel in principi njegove hiše. V velikem kanalu je bilo vse polno gondol; na Markovem trgu sta se navdušeni množici na balkonu pokazala oba vladarja vkup.

Cesarjev prihod v Trst, o katerem tudi naši današnji dopisi govoré, je glavni predmet novinarskega dogovora. Vsi večji listi tudi povedo, da se je cesarju predstavela deputacija slovenskega društva „Edinost“. Čudimo se le malo poročilu stare „Presse“, ki naglašá, da je predsednik tega slovenskega društva cesarja nemško ogoril. Čemu, ko je vendar znano, da cesar hrvatski izvrstno govori in slovensko dobro razumé.

Vnanje države.

Občinski zastop v **Brnu**, glavnem mestu na Moravskem, je sklenil 6. aprila,

da bode poslal peticijo na državni zbor in deputacijo na cesarja s prošnjo, naj se v **Brnu ustanovi univerza**. Tudi deželni zbor moravski se bode za to potegnil in vse občine se vabijo, naj pristopijo k tem peticijam. — Ali nij to za nas posnemanja vredno? Skleneno je, da se več univerz v državi ustanovi. Peticionirajmo mi za **Ljubljano**. Mestni zbor ljubljanski mora tu najprvi biti, kakor je na Moravi brnski.

Iz **Benečk** so časopisi polni dopisov in telegramov o navdušenem in sijajnem sprejemu, katerega so Italijani napravili našemu cesarju. Mesto je bilo krasno razsvetljeno, ladije na morji v bengaličnem ognji. Grof Andrassi je bil eno uro dolgo pri laškem kralji. Pri obedu, kjer je bilo 80 osob, je pil Viktor Emanuel na vedno edinost mej Italijo in Avstrijo, avstrijski cesar se je zahvalil v odgovorski napitnici za srčen sprejem in napil na blagor in prospeh Italije.

Benečanski list „Risveglio“ je bil 3. aprila konfisciran, ker je govoreč o prihodu avstrijskega cesarja omenjal beneških mučenikov, umrlih pod nekdanjo avstrijsko vlado.

Častitim svojim p. n. volilcem!

Za sijajni dokaz zaupanja, s katerim ste me počastili 3. dan t. m. v Postojni, se Vam iskreno zahvaljujem, ter zagotavljam, da mi bode vedna skrb, da se vrednega skažem tega Vašega zaupanja.

Če kako posebno zadevo po meni pred sl. deželni zbor spraviti želite, prosim, da mi jo na ravnost naznanite.

Z rodoljubnim spoštovanjem se Vam klanja Vaš poslanec

Peter Grasselli.

V Ljubljani 5. dan aprila 1875.

Dve narodni zmagi!

Zadnja dneva, 3. in 5. april, sta nam Slovencem, navzlic temu, da nas germanizacija in birokracija tlačí kakor še nikdar prej in kakor bolj ne more, ter navzlic tej neveseli prikazni, da poguma v naši stranki preveč pomanjkuje, prinesla dve sijajni zmagi. Na Notranjskem je bila volitev narodnega poslanca enoglasna, ker nij dobil nemškutarški kandidat Mulej niti enega glasu,

in v Ljubljani, tu v središču Slovenije, smo v tretjem razredu z narodnimi kandidati prodri, zopet slovenske zastopnike volili!

Nemški časopisi, celo naš uradni list „Laibacher Zeitung“ so vsled volitev v trgovinsko zbornico, ki so se vršile po znanih nenavadnih sredstvih, (ki jih ne smemo zaznamovati z resnico, ako nečemo konfiscirani biti), uže svetu pravili, kako je zadobil vladni „verfassungsgedanke“ tudi uže mej našim kmetskim ljudstvom korenine. Odgovor na to jim je notranjska volitev, kjer nemškutarija ali „verfassungsgedanke“ nij dobila niti enega glasu ne! In tako bo in je na deželi povsod!

Še znamenitejša pak je naša narodna zmaga pri volitvi v mestni zbor ljubljanski. Zmagovati smo se bill v Ljubljani uže tako odvadili, da je vse narodno življenje težilo nekako nezaupanje v našo moč, da je bila vsled tega vsaka agitacija res teška in mučna stvar. Sami sebe nijmo poznali.

V tem nam je ta narodna zmaga res kakor osvobodilen čin prišla. Sedaj vidimo, da vse gre, če hočemo, resno hočemo; naša narodna moč raste povsodi, samo organizirati jo je treba in uporabiti. Le zapati moramo več sami v sebe, pa bomo videli, kaj smo zmožni storiti!

Od zunaj so bili narodnjaki tako navajeni v Ljubljano gledati kot v kraj, kjer narodna stvar propada, da je to povsod zares slabo vplivalo na vse naše narodno gibanje. Novi samolet narodne stvari v Ljubljani, pomnožena samozavest in vsled tega pomnožena narodna delavnost bode, če bog da, odslej iz središča ravno tako dobro koristno in okrepečevalno vplivala povsod na periferijo, kakor je do sedaj slabo delovala.

Tudi naši nemškutarji so bili v Ljubljani in vsled tega po deželi nesramno prevzetni postali. Tako so vedno pridigovali popolno propadanje narodne stvari, tako drzno nam smrt prorokovali, tako sigurno na svojo nepremagljivost verovali, da jih včerajšnji dokaz naše eksistence in moči strašno jezi in peče, ter jih bode vendar še opominjal,

da nij še vseh dnij večer, ter da pride tudi naš dan, dan tlačenih Slovanov, ob katerem bomo pomnili dobro in hudo, ki se je našej narodnej stvari godilo od njih.

Torej: prvo zagvozdo smo v nemškutarstvo in birokracijanstvo in tujstvo v Ljubljani uže zabili, zbirajmo svoje moči, utrjujmo se in počasi leto za letom bodedo pridobili vse polje za narodno stvar. Mej zavezniki, ki za nas tudi delajo je celo smrt, ki kosi stari zarod, kateri se je narodu odtujil, a mlajša generacija bode v ogromni večini svojemu rodu zvesta!

Razne stvari.

* (Krvav upor kitajskih kazencev.) Kakor „Straits Times“ poročajo, nastal je nedavno v kaznilnici v Singapori velik upor mej zaprtimi ujetniki. Osnovala sta ga dva jetnika, ki sta nenadoma napadla čuvaja. Mej tem, ko ga je eden jetnikov zbodel v hrbet z ostrim predmetom, tolkel ga je drugi z sekiro po glavi. Mr. Dent, ravnatelj jetnišnice, ki je bil blizu, hitel je čuvaju na pomoč, ali bil je sam napaden, ter je dobil mnogo ran po celem životu. V tisti hip dadó puntarski načelniki znamenje, in blizu 60 zaprtih ujetnikov, eden zanikernejši od drugega, sami morski roparji, banditi in morilci, oboroženi z raznoterim orožjem, katero so imeli tajno pri sebi skrito, vržejo se ljuto na čuvaje in nadzornike. Mr. Denta so pri tej priči ubili z lopato. Potem so poskusili kitajski kaznenci pobegniti iz zapora, toda evropski jetniki prosijo dovoljenja, da bi smeli pomagati čuvajem. Takoj se jim je to dovolilo. S puškami v roci borili so se evropski kaznenci proti kitajskim sè strašno pogumnostjo, brez usmiljenja so ustrelili vsacega, ki se jim je približal. Naposled se udajo. Na tléh je ležalo 14 mrtvih in 24 ranjenih. Ranjeno je bilo tudi mnogo čuvajev, dva celo smrtuo. Mr. Dent pak je ostal mrtev.

* (Bogato mesto) je Briix na nemškem Češkem. Premoženja ima 2 milijona in se tudi vsi davki meščanov iz mestne kase plačujejo.

* (Iz Sirije) se poroča, da se tam v obilnem številu naseljujejo jezuviti. V Beyrutu n. pr. kupili so 20 stavbenih zemljišč, da bi na njih zidali šole in cerkve.

* (Prerov ali tunel pod gibraltarsko morsko ožjino.) Pod imenom „mejkontinentalno železnično društvo“ založilo se je na Španjskem podvzetje, ki ima namen spojiti Evropo z Afriko z podmorskim tunelom. Zapreke so tu mnogo večje, nego pri tunelu francosko - angleškem, da si bode tunel o polovico krajši. Kopati bi morali 3000 sežnjev pod morjem.

* (Davek od samstva.) V državi Tenesse se bode od 1. maja 1875 odrajtoval nov davek. Vsak tridesetleten fant namreč ki je zdrav in se neče oženiti mora deset dolarjev davka plačati.

* (Oče umoril petero svojih otrok.) Na Dunaji je nekov krojač Pokorný, stanujoč na „Wieden“, ki nij imel zaslužka in je vrh tega bil še v oderaških rokah, tedaj je zelo pomanjkanje trpel s svojo rodovino vred, obesil pred dvema dnevoma pet svojih otrok in potem še sam sebe. Najstariši otrok je star 9 let, najmlajši je bil 8 mesečni dojenček. Zvečer ob 7. uri je poslal svojo ženo z 1 gold. v neko gostilno, naj kupi kos gosi za večerjo. Ko pride žena nazaj se je bil strašanski čin uže zgodil. Nesrečna mati, ki je pred eno uro videla svojega moža živega in otročiče svoje še zdrave in vesele, a je sedaj našla vse mrtve, bila bi skoro žalosti — oblaznela. Vrgla se je na vsako dete, poljubovala, klicala po imenu — toda zastonj. Morali so jo nadzorovati policaji, da bi si ne bila kaj naredila ubožica, ki ima šesto dete pod srcem. Poklicani zdravniki so pripravili vendar enega dečka k sebi, katerega je nekov blagodušni gospod vzel za svojega. Prežalostna ta dogodba pretresla je ves Dunaj, v katerem bi se bili morda vendar našli še usmiljeni ljudje, ki bi bili zabranili v nesrečnej rodovini ta strašni dogodek.

* (Svetovno posojilo.) Garibaldi naznanja v novinah razpis svetovnega posojila 100 milijonov lir (40 mil. gold.) v zlatu. Posojilo bi se poplačalo v 80. letih, s 3% obresti. Država, občina in rimska provincija bi garantirala za posojilo, ki bi se vporabilo na reguliranje reke Tibere, na izsušenje rimskega polja in na založbo luke v Fiumicini.

* (Nepravi Kranjec.) V dunajskih listih čitamo: Minóle dni pride v Perrenovdovo novčeno menjarnico, v koroškej ulici št. 16, nekov mož, ki se je izdajal za mlinarja iz Kranjskega, ki hoče z bankérijem skleniti kupčijo v znesku 20.000 gld. V petek neznan mož zopet pride in je rekel, da

se naj ta kupčijska zadeva takoj sklene. Ker je slednji dalje omenil, da ima njegova tašča denar za njega pripravljen, pošlje Perrenovd slugo k omenjenej. Sluga res pride kmalu nazaj, ali gospé nij mogel najti. Mlinar mu pové zopet štiri druge kraje, v katerih naj sluga poišče taščo njegovo, katero pak tudi nij našel. Mej tem se je jelo mračiti, kazalec na uri oznanjeval je 8 uro, ali sluge pak še nij bilo nazaj. Kar hitro izvleče neznan mož kremenjski kamen iz žepa, ter ž njim udari po glavi bankerja z namenom, da bi ga ommil. Toda napaden Perrenovd se je možato branil, da je mlinar moral pobegniti. Ali policija ga je vjela na ulici. Imenuje se Jos. Kurzmaier, je doma iz Greina n./D. in star 38 let, kakor se je izpovedal sam na policiji, ter ugovarjal, da bi bil z roparskim namenom napadel bankerja, nego ga je le z maščevanja, ker mu je ponujal za nekov Rudolfov loz premalo, kar je pak le izmišljeno.

* (Potres v Meksiki.) Maseca februarja razsajali so hudi potresi po celej Meksiki, ki so prouzročili mnogo škod. Največ je trpelo mestec San Cristobal, ki je imelo tisoč prebivalcev. Mesto je bilo popolnem razdjano, ter v razvalinah našlo smrt nad 70 osob.

* (Ubila ga je — črka). — Nad neko štacuno v Prešburgu napisane so bile na firmi z velikimi črkami te le besede: „A fekete kutyahoz“ (pri črnm psu). Te dni je šel mimo prodajalnice meščan Wittman. V tem trenóti pade z napisá črka „k“ Wittmanu tako nesrečno na glavo, da je bil takoj mrtev.

Tržne cene

v Ljubljani 7. aprila t. l.

Pšenica 5 gld. 10 kr.; — rež 3 gld. 50 kr.; — ječmen 2 gld. 90 kr.; — oves 2 gld. 20 kr.; — ajda 2 gld. 80 kr.; — prosó 3 gld. — kr.; — kuruza 3 gold. 20 kr.; krompir 2 gld. 20 kr.; — fižol 6 gld. — kr.; masla funt — gld. 55 kr.; — mast — gld. 50 kr.; — špeh frišen — gld. 36 kr.; — špeh povojen — gold. 42 kr.; jajca po 2 kr.; — mleka bokal 10 kr.; govednine funt 27 kr.; — teletnine funt 22 kr.; svinjsko meso, funt 28 kr. — sena cent 1 gld. 30 kr.; — slame cent 1 gold. — kr.; — drva trda 7 gld. 60 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Loterijne srečke.

V Gradcu 3. aprila: 61. 46. 11. 65. 49.
Na Dunaji 2. aprila: 90. 79. 61. 62. 59.